

Statssekreterare Jöran Hägglund
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Västra Götalands förslag till åtgärder för att möta krisen på arbetsmarknaden

Sedan oktober 2008 har sammanlagt drygt 25 000 personer varslats om uppsägning i Västra Götaland, vilket utgör närmare en fjärdedel av samtliga varslade i riket. Jämfört med läget för ett år sedan har arbetslösheten i riket ökat med drygt 50 procent, och i Västra Götalands län med närmare 70 procent, till 56 000 personer.

I våra uppdrag som samordnare analyserar vi läget på arbetsmarknaden och den regionala ekonomiska utvecklingen. I uppdraget ligger också att kanalisera våra bedömningar och inkomna synpunkter till Regeringen samt att verka för sammanhållna insatser för att möta lågkonjunkturen i Västra Götaland. Det utökade uppdrag som Regeringen tilldelade samordningsmännen 14 maj ligger i linje med denna ansats.

Mot bakgrund av det fortsatt mycket allvarliga läget på arbetsmarknaden är vår slutsats att:

- redan beslutade åtgärder måste effektueras
- ytterligare åtgärder måste till från Regeringens sida, för att upprätthålla konkurrenskraften i svensk industri, särskilt det nationella fordonsklustret.

I tillägg till tidigare förslag vill vi lyfta fram följande synpunkter:

Beslutade åtgärder för stöd till och utveckling av fordonsindustrin bör ses över

Regeringens förslag om finansieringsåtgärder i december 2008 möttes med stor tillfredsställelse av fordonsindustrin. Vi tvingas dock konstatera att de avsatta medlen ännu inte kommit till användning, vilket skapat besvikelse hos berörda parter.

Motivet till åtgärderna var att ”skapa förutsättningar för en framgångsrik svensk fordonsindustri också i framtiden, att hantera en eventuellt förvärrad kris i fordonsindustrin och att möjliggöra en snabbare utveckling av grön teknik.” Vi instämmer i Regeringens motiv, men menar att operationella insatser behövs för att Regeringens egen målsättning skall kunna förverkligas.

Frågan om kreditgarantier är viktig. Frånvaron av en lösning kan påverka beslut kring var framtida utvecklingsresurser lokaliseras. Undsättningslånen måste få en utformning som gör dem möjliga att utnyttja för svensk fordonsindustri.

Det är angeläget att Regeringen skyndsamt ser över villkoren för undsättningslån, så att de blir tillämpliga på svensk fordonsindustri, och därefter snarast behandlar inlämnade ansökningar. De statliga lånegarantierna måste snarast komma till användning.

När Regeringen i december 2008 aviserade att man skulle starta ett statligt bolag för fordonsforskning och -utveckling bedömdes detta som ytterst värdefullt för fordonsindustrin. Vi ser med tillfredsställelse på att styrelsen för bolaget Fourier Transform nu tillsatts, och vi hoppas att verksamheten påbörjas omgående.

Det är angeläget att Regeringen ger ägardirektiv så att utvecklingsbolaget snabbt blir operativt.

Ökande utbildningsbehov

I takt med att efterfrågan på arbetskraft minskar, ökar efterfrågan på utbildning. Sverige måste i detta läge utnyttja möjligheten till kompetensförstärkning, inom gymnasieskola, vuxenutbildning, yrkeshögskola och högskola. Målet för denna kraftsamling är att arbetskraften möter konjunkturuppgången bättre rustad. Det krävs ytterligare resurser för att ta emot studenter och erbjuda utbildningar som är relevanta för framtidens arbetsmarknad.

För närvarande är efterfrågan på utbildningsplatser inom yrkesutbildningar dubbelt så stor som tillgången. Större resurser bör avsättas både för kommunal yrkesutbildning och för de nya yrkeshögskolorna. Vidare behövs åtgärder för att förstärka vuxnas möjligheter till studiefinansiering. De åtgärder som vidtogs i vårpropositionen i detta avseende behöver kompletteras.

Det är angeläget att Regeringen ökar resurserna till yrkesvuxenutbildning. Vi vill här hänvisa till våra förslag rörande studiefinansiering och utvecklingsresurser till högskolorna som överlämnades till Regeringen den 14 april.

Behov av efterfrågestyrda åtgärder för arbetslös ungdom

Vi ser med tillfredsställelse på att Arbetsförmedlingen har fått ökade möjligheter att omfördela resurser med hänsyn till arbetsmarknadssituationen. Det är positivt att utbildningsinsatser kan prioriteras på det sätt som föreslagits i bl.a. Västra Götaland. Vi beklagar dock att dessa åtgärder inte är tillämpliga för ungdomar.

Arbetslösheten bland unga uppgår nu till ca 25 procent. Drygt hälften av de arbetslösa ungdomarna befinner sig utanför både arbetsmarknad och utbildning. Det är därför mycket angeläget att även för arbetslösa ungdomar snabbt får tillgång till utbildningar inom områden där det bedöms finnas behov och efterfrågan. Därigenom ges Arbetsförmedlingen möjlighet att utnyttja sina resurser fullt ut.

Det är angeläget att Regeringen ser över reglerna för Arbetsförmedlingens medelsanvändning, så att de lokala arbetsförmedlingarna får ökade möjligheter att vidta snabba och kraftfulla åtgärder även för ungdomar.

Andra viktiga frågor:

Framtidsutsikter för fordonsbranschen

Svensk fordonsindustri är ett av Europas starkaste industrikluster. I McKinseys analys av svensk industri dras slutsatsen att produktiviteten i svensk fordonsindustri är världsledande: “The key driver of the strong development in Sweden since the early 1990s has been improved operational performance, resulting from implementation of lean manufacturing principles and improved sourcing of components (...) This remarkable development has taken the Swedish automotive industry to a shared top position among the compared countries in labor productivity. Sweden's labor productivity is at level with Japan's and 5 percent better than the US”.

Vi vill bemöta argument som går ut på att vi ska upphöra med utveckling av svenska bilar, lastbilar, bussar och byggmaskiner. Argument som går ut på att dessa resurser istället borde

satsas på att utveckla nya verksamheter. Vi ska självfallet göra bådadera. Vi har i våra tidigare skrivelser framhållit vikten av att satsa på växande branscher, inte minst inom energi- och miljösektorn. Men detta får inte ske till priset av att fordonsindustrin och dess kompetens, går under.

Samverkan för utveckling av framtida näringsliv

Både stat och region behövs för utvecklingsåtgärder som bygger vidare på befintlig industriell kompetens. Nya tillväxtområden med anknytning till t.ex. miljö och energi kan kopplas ihop med fordons- och transportklustret i Västra Götaland. Även offentliga aktörer kan stimulera utveckling genom upphandling inom t ex miljöanpassad kollektivtrafik. Målet är att ge dagens näringsliv växtkraft och att samtidigt stimulera tillväxt inom nya områden.

Kommunernas ekonomiska situation

I våra kontakter med kommunerna framhåller de den mycket bekymmersamma ekonomiska situationen. Flera kommuner har redan tvingats varsla personal. Vi välkomnar det ekonomiska tillskott till kommunerna som Regeringen aviserat i vårpropositionen. Vår bedömning är dock att ytterligare förstärkningar kan behövas för att inte förvärpa ett redan mycket besvärligt arbetsmarknadsläge

Ytterligare stimulanser till fordonsefterfrågan

Sedan Regeringen införde miljöbilspremierna för några år sedan har miljöbilsförsäljningen stigit kraftigt. Detta visar värdet av stimulanser för att öka försäljningen av bilar men även av kommersiella fordon. En samstämmig uppfattning bland våra kontakter är att det utöver miljöbilspremierna behövs ytterligare stimulanser i form av en skrotningspremie.

Övrigt

Vi utgår ifrån att Regeringens undersökningar fortsätter angående möjligheterna att finansiera insatser för friställda och arbetslösa genom stöd från EU:s globaliseringsfond.

Göteborg i maj 2009

Lars Bäckström
Landshövding Västra Götalands län

Kent Johansson
Regionråd Västra Götalandsregionen